

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 4 від "28" грудня 2022 року

Завідувач кафедри: Олексін Юрій Петрович,

доктор педагогічних наук, професор

Керівник (гарант) ОП: Шпак Світлана Григорівна,
кандидат психологічних наук, доцент

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол № 5 від "21" лютого 2023 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ:
Ковшун Наталія Едуардівна,
доктор економічних наук, професор

Попередня версія силабусу (вказати шифр) _____

© НУВГП, 2023

ПРОГРАМА ПСИХОДІАГНОСТИКА	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Психологія
Спеціальність	053 Психологія
Рік навчання, семестр	2 рік, 4 семестр

Кількість кредитів	6 кредити
Лекції:	30 години д.ф.н. / 2 години з.ф.н.
Семінарські заняття:	30 годин д.ф.н. / 14 годин з.ф.н.
Самостійна робота:	120 години д.ф.н. / 164 години з.ф.н.
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна/заочна
Форма підсумкового контролю	екзамен
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА	
Лектор 	Шпак Світлана Григорівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри суспільних дисциплін
Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/Шпак_Світлана_Григорівна
ORCID	https://orcid.org/0000-0002-2252-3801
Як комунікувати	s.h.shpak@nuwm.edu.ua тел. 0973222488

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Мета та завдання

Метою викладання дисципліни: дати уявлення про основні психологічні аспекти психодіагностики та навчити на практиці аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

Цілями курсу є:

- ознайомленні майбутніх практичних психологів з класифікацією методів та психометричними основами психодіагностики;
- ознайомленні зі специфікою використання тестів, стандартизованих самозвітів та проєктивних методик;
- надання уявлення про особливості організації та проведення психодіагностичного обстеження, а також наукового експериментального психологічного дослідження;
- формування у студентів ряд практичних умінь та навичок зі становлення професійного мислення психолога;
- формування у студентів особистісного та творчого потенціалу майбутнього фахівця.

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2246>

Передумови вивчення* (місце освітнього компонента в структурно-логічній схемі)

Передумовами вивчення освітнього компонента Психодіагностика є вивчення Загальної психології, Вікової психології та Психофізіології.

Компетентності

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.
- ФК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.
- ФК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацювати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
- ФК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.
- ФК6. Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження.
- ФК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.
- ФК8. Здатність організувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

ФК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.
ФК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.
ФК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН)*

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.
ПР2. Демонструвати розуміння закономірностей та особливостей розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань
ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.
ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.
ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.
ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.
ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.
ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.
ПР13. Емпатійно взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові особливості.
ПР15. Демонструвати відповідальне ставлення до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.
ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.
ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

Структура та зміст освітнього компонента

Змістовий модуль 1. Психодіагностика як наука

1. Психодіагностика як напрям діяльності психолога

Кількість годин:

лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 10

Опис теми: Психодіагностика як наука і як практична діяльність психолога. Поняття «Діагноз», «Діагностика», «Психодіагностика» «Психологічний діагноз». Теоретичні основи психодіагностики. Галузі практичного застосування психодіагностики. Засоби психодіагностичної роботи.

2. Стадії психодіагностичної роботи

Кількість годин:

лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 10

Опис теми: Стадії психодіагностики. Аналіз психологічного запиту і формулювання психологічної проблеми. Вивчення ситуації клієнта. Підбір засобів діагностичної роботи. Власне психодіагностичне обстеження. Психодіагностичний висновок. Поняття «надійність» і «валідність» в психодіагностиці.

3. Історичний розвиток психодіагностики

Кількість годин:

лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 10

Опис теми: Передісторія розвитку психодіагностики. Розвиток психодіагностики як науки. Психодіагностика у ХХ столітті. Розвиток вітчизняної психодіагностики.

4. Принципи застосування психодіагностичних методик

Кількість годин:

лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 10

Опис теми: Принципи застосування психологічних методик. Підходи у використанні психодіагностичних методик. Класифікація психодіагностичних методик. Методи формулювання психодіагностичного висновку.

5. Методи психодіагностики та їх класифікація

Кількість годин:

лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 10

Опис теми: Метод спостереження. Метод бесіди. Метод інтерв'ю. Метод анкетування. Метод тестування. Експеримент як метод психодіагностики.

Змістовий модуль 2. Психодіагностичний інструментарій

6. Методи діагностики інтелекту

Кількість годин:

лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 10

Опис теми: Сутність інтелекту, підходи і моделі структури. Характеристика тестів діагностування інтелекту: Тест інтелекту Векслера; Тест інтелекту Равена (Прогресивні матриці); Тест інтелекту Амтхауера; Тести інтелекту Кеттелла; Тест інтелекту Айзенка. Тести для діагностування соціального інтелекту. Тести для діагностування емоційного інтелекту.

7. Методи діагностики здібностей

Кількість годин:

лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 10

Опис теми: Сутність здібностей та задатків. Тести спеціальних здібностей і досягнень. Стенфордський тест досягнень. Тести діагностики рівня креативності. Дослідження креативності як загальної творчої здатності Дж. Гілфорда. Характеристика творчої обдарованості. Тест Е.Торренса найбільш для вимірювання креативності.

8. Методи діагностики самосвідомості

Кількість годин:

лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 10

Опис теми: Поняття самосвідомості. Методологічні проблеми вивчення самосвідомості. Методики психодіагностики самосвідомості: Шкала «Я-концепції» Теннессі; Шкала дитячої «Я-концепції» ПірсаХарріса; Опитувальник самовідношення В.В. Століна і С.Р. Пантілєєва; Методика дослідження самовідношення С. Пантілєєва; Тест двадцяти тверджень на самовідношення. Проєктивні техніки дослідження самосвідомості.

9. Методи діагностики особливостей особистості

Кількість годин:

лекцій –4, практичних занять –4, самостійної роботи – 10

Опис теми: Поняття про особистість. Структура особистості. Методи психодіагностики особистості. Особистісні опитувальники. Поняття про темперамент. Методи психодіагностики типу темпераменту. Поняття про характер та акцентуації характеру. Методи психодіагностики рис характеру.

10. Методи діагностики мотивації

Кількість годин:

лекцій –2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 10

Опис теми: Поняття «мотив» та «мотивація» у психології. Специфічність предметного змісту мотиву. Методи діагностики мотивації.

11. Методи діагностики емоцій та вольових якостей

Кількість годин:

лекцій –4, практичних занять – 4, самостійної роботи – 10

Опис теми: Емоційна сфера особистості. Особливості застосування психодіагностичних методик емоційного спрямування. Вольова сфера особистості. Вольове регулювання поведінки. Методи діагностики вольових якостей.

12. Проективні методики в психодіагностиці

Кількість годин:

лекцій –4, практичних занять – 4, самостійної роботи – 10

Опис теми: Характеристика проективних технік. Умови проведення і інтерпретація техніки «Моя сім'я». Умови проведення і інтерпретація техніки «Дім—дерево—людина». Основні симптомокомплекси кінетичного малюнка сім'ї. Техніка «Неіснуюча тварина». Техніка «Кактус». Техніка «Людина під дощем».

Форми та методи навчання

Методи навчання: навчальна дискусія, дебати, співбесіди; прес-конференції; круглі столи; технології викладання: аналіз проблемних питань, обговорення, презентації, міні-лекції та інші.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Матеріали світнього компонента розміщено на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2246>

Порядок оцінювання програмних результатів навчання/результатів навчання

На семінарських заняттях контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться:

- в усній формі (1-2 бали),
- підготовка презентацій або рефератів (5 балів),
- виконання тестових завдань -(5 балів).

За роботу на семінарських заняттях можна набрати до 60 балів. Контроль самостійної роботи проводиться за допомогою захисту звіту. Захист відбувається у терміни, спільно обумовлені студентом і викладачем.

Засвоєння матеріалу 3 змістових модулів перевіряється письмово, розв'язанням тестових завдань.

Модульний контроль знань проводиться в системі Moodle. Максимальний бал за написання модульних контролів: МК1 (20 балів) та МК2 (20 балів). Всього – 40б.

Модульний контроль проходить у формі тестування. У тесті 30 запитань різної складності: рівень 1 – 20 запитань по 0,4 бали (8 балів), рівень 2 – 8 запитань по 1 балу (8 балів), рівень 3 – 2 запитання по 2 бали (4 бали). Усього – 20 балів.

Якщо здобувач успішно написав 2 модульні контролі і має високий бал за поточне оцінювання, то він отримує залік автоматично. У разі не написання модульних контролів або ж отримання низьких балів за них, то здобувач складає письмовий залік у тестовій формі через ННЦНО НУВГП. У таких випадках результати модулів скасовуються.

З навчальної дисципліни також передбачено отримання додаткових балів:

- Участь з доповіддю за тематикою навчальної дисципліни на конференції – до 10 балів.
- Написання статті в збірник наукових праць – до 10 балів.

Загальна оцінка з навчальної дисципліни розраховується як арифметична сума набраних балів (не більше 100 балів) за всі види навчальних та додаткових завдань.

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література

1. Анастаси А., Урбина С. Психологическое тестирование. Санкт Петербург: Питер, 2018.
2. Ануфриев А.Ф. Психологический диагноз. Москва: Ось-89, 2016.
3. Бодалев А.А., Столин В.В. Общая психодиагностика. Санкт Петербург: СПб.: Изд-во «Речь», 2017.
4. Бурлачук Л. Психодиагностика. Санкт Петербург: Питер, 2017.
5. Бурлачук Л.Ф., Морозов С.М. Словарь-справочник по психологической диагностике. Санкт Петербург: Питер, 2018.
6. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика: Учебник для вузов. Санкт Петербург: Питер, 2016.
7. Выготский Л.С. Психология развития человека. Москва: Изд-во Смысл; Изд-во Эксмо, 2016. 1136 с. ил. (Библиотека всемирной психологии).
8. Гуревич К.М., Борисова Е.М. Психологическая диагностика: Учеб. Пособие. Москва: Мир, 2020.

9. Гуткина Н.И. Психологическая готовность к школе. Москва: Академический Проект, 2020. 184 с.
10. Дружинин В.Н. Психология семьи. Санкт Петербург: Питер, 2012. 205 с.
11. Ермолаева М.В. Психология зрелого и позднего возрастов в вопросах и ответах. Уч. Пособие. Москва: Изд-во Московского психолого-социального института; Воронеж: Изд-во НПО "Модек", 2017.
12. Максименко С.Д. Психологія та педагогіка : Підручник / Упоряд.:С. Максименко, М.Б. Євтух, Я.В. Цехмістер, О.О. Лазуренко, О.М. Немеш Київ: Видавничий Дім «Слово», 2017. 584 с.
13. Немов Р. С. Психологія: Кн. 3: Психодіагностика. Москва: ВЛАДОС, 2007. 631 с.
14. Райгородский Д.Я. Практическая психодіагностика. Методики и тесты. Учебное пособие. Самара, 2018. 672 с.
15. Скребец В.А. Психологическая диагностика: Учеб. пособие. Киев: Знання, 2019.

Додаткова література

1. Божович Л.И. Личность и ее формирование в детском возрасте. Москва: Мир, 2017. 231 с.
2. Валлон А. Психическое развитие ребенка. Санкт Петербург: Питер, 2017. 208 с.
3. Выготский Л.С. Психология развития человека. Москва: Изд-во Смысл; Изд-во Эксмо, 2016. 1136 с. ил. (Библиотека всемирной психологии).
4. Максименко С.Д. Адаптація дитини до школи. Упоряд.: С. Максименко, К. Максименко. Главник. Київ: Мікрос-СВС, 2018. 111 с.
5. Максименко С.Д. Психологія та педагогіка. Підручник. Упоряд.: С. Максименко, М.Б. Євтух, Я.В. Цехмістер, О.О. Лазуренко, О.М. Немеш Київ: Видавничий Дім «Слово», 2017. 584 с.
6. Миронова С.П. Робота фахівців з сім'ями, які виховують дітей з особливими освітніми потребами // Актуальні питання корекційної освіти, Випуск N 9. 2017.
7. Мішаровський Р.М., Тимошенко О.В. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи в процесі занять футболом // Вісник ЧНПУ імені ТГ Шевченка. Чернігів: ЧДПУ. 2017. 212 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Архив психологической учебной и научной литературы My Word.ru [Електронний ресурс] - Режим доступа: <http://psylib.myword.ru/index.php?automodule=downloads> – Название с экрана.
2. Библиотека с книгами по психологии [Електронний ресурс] - Режим доступа: <http://psychologylib.ru/books/index.shtml> – Название с экрана.
3. Загальна психологія - Максименко С.Д. [Електронний ресурс] - Режим доступа: <http://studentbooks.com.ua/content/view/1264/1/> – Назва з екрану.
4. «Психея» [Електронний ресурс] - Режим доступа: <http://www.psycheya.ru> – Название с экрана.
5. Психологическая библиотека BOOKAP [Електронний ресурс] - Режим доступа: <http://www.bookap.info/> – Название с экрана.
6. Психологическая библиотека Киевского Фонда содействия развитию психической культуры PSYLIB = Самопознание и саморазвитие [Електронний ресурс] - Режим доступа: <http://psylib.kiev.ua/> – Название с экрана.
7. Психологическая библиотека Киевского Фонда содействия развитию психической культуры PSYLIB = Самопознание и саморазвитие [Електронний ресурс] - Режим доступа: <http://psylib.kiev.ua/> – Название с экрана.

Поєднання навчання та досліджень* (за потреби)

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Взаємодія з людьми, загальнокультурна грамотність, здатність до навчання, здатність логічно обґрунтовувати позицію, навички усного та письмового спілкування, уміння слухати і запитувати, формування власної думки та ін.

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі. Перездача модульних контролів здійснюється згідно <http://nuwm.edu.ua/strukturi-pidrozdiili/navch-nauk-tsentr-nezalezhnogo-otsiniuvannia-znan/dokumentu>. Оголошення стосовно дедлайнів здачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Неформальна та інформальна освіта (за потреби)

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання

набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про неформальну освіту. <http://ep3.nuwm.edu.ua/18660/>. Також здобувачі вищої освіти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опанувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

Усі здобувачі виконані навчальні завдання самостійно перевіряють на виявлення текстових запозичень через університетську платформу MOODLE <http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Unplag>.

В аудиторії здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи.

Вимоги до відвідування

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину то студенту не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття.

При об'єктивних причинах пропуску занять, студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=341>

Автор
Доцент

Світлана ШПАК

Затверджено

{{JS: '[oSigner.sFIO_Referent]' ? "[OSIGNER.SFIO_REFERENT]" : '[oSigner.sNameFamilyUppcase]'}}

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №251 від 2023-03-07 15:35:35.421
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП): СОРОКА ВАЛЕРІЙ СТЕПАНОВИЧ
Сертифікат 2B6C7DF9A3891DA1040000003947CE001A498F03